

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ
ΒΙΒΛΙΟ 3
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 70

§ 1 Οι Κερκυραίοι λοιπόν βρίσκονταν σε εμφύλιο πόλεμο, από τότε που επέστρεψαν σ' αυτούς οι αιχμάλωτοι που είχαν συλληφθεί στις ναυμαχίες για την υπόθεση της Επιδάμνου, αφού ελευθερώθηκαν από τους Κορινθίους, φαινομενικά επειδή οι πρόξενοι κατέβαλαν εγγύηση για οκτακόσια τάλαντα, στην πραγματικότητα όμως επειδή είχαν πειστεί να προσαρτήσουν την Κέρκυρα στους Κορινθίους. Και αυτοί, πλησιάζοντας τον κάθε πολίτη χωριστά, ενεργούσαν για να κάνουν την πόλη να αποστατήρει από τους Αθηναίους.

§ 2 Και όταν έφτασε ένα αθηναϊκό πλοίο και ένα κορινθιακό που έφερναν πρέσβεις και, αφού άρχισαν διαπραγματεύσεις, οι Κερκυραίοι αποφάσισαν από τη μια πλευρά να είναι σύμμαχοι με τους Αθηναίους σύμφωνα με την ισχύουσα συνθήκη και από την άλλη (να είναι) φίλοι με τους Πελοποννησίους, όπως ακριβώς και πρωτύτερα.

§ 3 Και αυτοί οι άνδρες (γιατί ήταν κάποιος Πειθίας εθελοντικά πρόξενος των Αθηναίων και είχε την αρχηγία των δημοκρατικών) σύρουν αυτόν στα δικαστήρια, κατηγορώντας τον ότι προσπαθεί να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους.

§ 4 Αυτός όμως, αφού αθώωθηκε, σύρει με τη σειρά του στα δικαστήρια τους πέντε πιο πλούσιους άνδρες απ' αυτούς, ισχυριζόμενος ότι κόβουν τα υποσηλώματα των κλημάτων των αμπελιών από το ιερό έδαφος και του Δία και του Αλκίνου · και ως πρόστιμο για κάθε υποστήλωμα επιβλήθηκε ένας στατήρας.

§ 5 Και όταν αυτοί καταδικάστηκαν να πληρώσουν το πρόστιμο και κάθονταν ως ικέτες στους ναούς εξαιτίας της μεγάλης χρηματικής τιμωρίας, για να πληρώσουν το πρόστιμο ύστερα από συμφωνία, ο Πειθίας (γιατί τύχαινε να είναι και μέλος της βουλής) πείθει (τους Κερκυραίους), ώστε να εφαρμόσουν το νόμο.

§ 6 Αυτοί τότε, επειδή και από το νόμο ήταν αναγκασμένοι (να πληρώσουν το πρόστιμο) και συγχρόνως πληροφορούνταν ότι ο Πειθίας σκόπευε, όσο ακόμη ήταν μέλος της βουλής, να μεταπείσει το λαό να θεωρεί τους ίδιους και φίλους και εχθρούς με τους Αθηναίους, οργάνωναν συνωμοσία και αφού πήραν μαχαίρια και μπήκαν στη βουλή αιφνιδιαστικά σκοτώνουν και τον Πειθία και περίπου άλλους εξήντα και από τους βουλευτές και από τους απλούς πολίτες · μερικοί όμως άλλοι ομοϊδεάτες του Πειθία, λίγοι στον αριθμό, κατέφυγαν στο αθηναϊκό πλοίο που βρισκόταν ακόμα εκεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 71

§ 1 Αφού λοιπόν έκαναν αυτό και αφού κάλεσαν σε συνέλευση τους Κερκυραίους, είπαν ότι αυτά και άριστα ήταν και ότι δεν θα υποδουλώνονταν με κανένα τρόπο πια από τους Αθηναίους, και στο εξής μένοντας ουδέτεροι να μη δέχονται ούτε τους μεν ούτε τους δε παρά μόνο (αν εμφανίζονταν) με ένα πλοίο, μεγαλύτερη όμως παρουσία πλοίων να τη θεωρούν εχθρική. Και αφού μίλησαν, ανάγκασαν (τους Κερκυραίους) και να επικυρώσουν την πρότασή τους.

§ 2 Στέλνουν ακόμη και στην Αθήνα αμέσως πρέσβεις για να εξηγήσουν και σχετικά με όσα είχαν γίνει ότι τάχα τους συνέφερε και για να πείσουν αυτούς που είχαν καταφύγει εκεί να μην προβούν σε καμία εχθρική ενέργεια, για να μην υπάρξει καμιά αντίδραση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 72

§ 1 Όταν λοιπόν ήρθαν (οι πρέσβεις), οι Αθηναίοι αφού συνέλαβαν και τους πρέσβεις ως υποκινητές αναταραχής, και όσους (οι πρέσβεις) έπεισαν, τους συγκέντρωσαν για ασφάλεια στην Αίγινα.

§ 2 Στο μεταξύ όμως, αυτοί από τους Κερκυραίους που είχαν την εξουσία, όταν ήρθε κορινθιακό πλοίο και Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις, κάνουν επίθεση κατά των δημοκρατικών και τους νίκησαν σε μάχη.

§ 3 Και όταν ήρθε η νύχτα, οι δημοκρατικοί καταφεύγουν στην ακρόπολη και στα υψώματα της πόλης και αφού συγκεντρώθηκαν εκεί, εγκαταστάθηκαν και κατείχαν το Υλλαϊκό λιμάνι · και οι άλλοι κατέλαβαν και την αγορά, όπου ακριβώς κατοικούσαν οι περισσότεροι απ' αυτούς, και το γειτονικό της λιμάνι που έβλεπε στην απέναντι στεριά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 73

Και την επόμενη ημέρα και οι δύο παρατάξεις έκαναν μικροεπιθέσεις και έστειλαν εδώ κι εκεί ανθρώπους στα χωράφια, προσκαλώντας και τους δούλους και υποσχόμενοι ελευθερία · και οι περισσότεροι από τους δούλους έφτασαν ως σύμμαχοι για τους δημοκρατικούς ενώ οκτακόσιοι μισθοφόροι από τη στεριά για τους άλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 74

§ 1 Αφού πέρασε μια μέρα γίνεται πάλι μάχη και νικούν οι δημοκρατικοί και χάρη στην οχυρότητα των θέσεων και χάρη στην αριθμητική τους υπεροχή · και οι γυναίκες τους βοηθούσαν με τόλμη χτυπώντας από τα σπίτια με κεραμίδια και υπομένοντας τον θόρυβο παρά τη γυναικεία φύση τους.

§ 2 Κι όταν έγινε υποχώρηση αργά το απόγευμα, επειδή φοβήθηκαν οι ολιγαρχικοί μήπως οι δημοκρατικοί, αφού κάνουν επίθεση, κυριεύσουν και το ναύσταθμο με τον πρώτο αλαλαγμό της εφόδου και τους σκοτώσουν, βάζουν φωτιά στα σπίτια που ήταν γύρω από την αγορά και στα σπίτια όπου κατοικούσαν πολλές οικογένειες, για να μην υπάρχει οδός προσέγγισης (προς το ναύσταθμο) χωρίς να λυπούνται ούτε τα δικά τους ούτε τα ξένα σπίτια, ώστε και πολλά πράγματα εμπόρων κάηκαν εντελώς και όλη η πόλη κινδύνεψε να καταστραφεί, αν άνεμος έσπρωχνε τη φωτιά με κατεύθυνση προς αυτή.

§ 3 Και αυτοί λοιπόν, όταν σταμάτησαν τη μάχη, καθώς και τα δύο στρατόπεδα απείχαν από πολεμικές ενέργειες, κατά τη νύχτα ήταν σ' επιφυλακή · και το κορινθιακό πλοίο, όταν είχαν νικήσει οι δημοκρατικοί, ανοιγόταν με προφυλάξεις στο ανοιχτό πέλαγος και οι περισσότεροι από τους μισθοφόρους, χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, μεταφέρθηκαν στη στεριά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 75

§ 1 Και την επόμενη ημέρα ο Νικόστρατος, ο γιος του Διειτρέφους, στρατηγός των Αθηναίων, φτάνει από τη Ναύπακτο σε βοήθεια με δώδεκα πλοία και πεντακόσιους Μεσσήνιους οπλίτες· και διαπραγματευόταν μια συμφωνία και τους πείθει ώστε να συμφωνήσουν μεταξύ τους να δικάσουν δέκα άντρες, τους κύριους υπαίτιους, οι οποίοι δεν έμειναν πλέον εκεί, και οι υπόλοιποι να παραμείνουν, αφού κάνουν συμφωνία μεταξύ τους και με τους Αθηναίους υπό τον όρο να θεωρούν τους ίδιους εχθρούς και φίλους.

§ 2 Και εκείνος λοιπόν, αφού έκανε αυτά, επρόκειτο να αποπλεύσει · οι αρχηγοί όμως των δημοκρατικών τον πείθουν να αφήσει σ' αυτούς πέντε πλοία από τα δικά του, ώστε οι αντίπαλοί τους να είναι σε πιο μειονεκτική θέση, αν εκδηλώνονταν κίνημα και ότι οι ίδιοι θα στείλουν μαζί του ισάριθμα πλοία, αφού τα επανδρώσουν με δικά τους πληρώματα.

§ 3 Και εκείνος συμφώνησε, αυτοί όμως επάνδρωναν για τα καράβια τους πολιτικούς τους αντιπάλους. Επειδή όμως εκείνοι (οι πολιτικοί αντίπαλοι) φοβήθηκαν μήπως σταλούν στην Αθήνα, κάθονται ως ικέτες στο ναό των Διοσκούρων.

§ 4 Και ο Νικόστρατος προσπαθούσε να τους σηκώσει και τους καθυσύχαζε. Επειδή όμως δεν τους έπειθε, οι δημοκρατικοί, αφού οπλίστηκαν με την πρόφαση αυτή, επειδή τάχα αυτοί δεν είχαν καθόλου καλούς σκοπούς στο μυαλό τους με τη δυσπιστία τους να μη θέλουν να αποπλεύσουν μαζί (με το Νικόστρατο), πήραν από τα σπίτια (των εχθρών) και τα όπλα τους και θα σκότωναν μερικούς απ' αυτούς που κατά τύχη συνάντησαν, αν δεν τους εμπόδιζε ο Νικόστρατος.

§ 5 Επειδή λοιπόν έβλεπαν οι άλλοι αυτά που γίνονταν, κάθονται ως ικέτες στο ναό της Ήρας και γίνονται όχι λιγότεροι από τετρακόσιοι. Οι δημοκρατικοί τότε, επειδή φοβήθηκαν μήπως επιχειρήσουν κάποια πολιτική μεταβολή, τους σηκώνουν, αφού τους έπεισαν, και τους μεταφέρουν στο νησί μπροστά από το ναό της Ήρας και εκεί έστειλαν σ' αυτούς τα αναγκαία τρόφιμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 76

Ενώ λοιπόν η αναταραχή βρισκόταν σ' αυτό το σημείο, την τέταρτη ή πέμπτη ημέρα μετά τη μεταφορά των ανδρών στο νησί φτάνουν τα πλοία των Πελοποννησίων από την Κυλλήνη πενήντα τρία (στον αριθμό), που ήταν αγκυροβολημένα μετά την επιστροφή τους από την Ιωνία · και αρχηγός τους ήταν ο Αλκίδας, που ήταν βέβαια (αρχηγός) και πρωτύτερα, και ο Βρασίδης επέβαινε ως σύμβουλός του. Και αφού αγκυροβόλησαν στα Σύβοτα, λιμάνι της ηπειρωτικής χώρας, έπλεαν εναντίον της Κέρκυρας μόλις άρχισε να ξημερώνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 77

§ 1 Εκείνοι τότε (οι δημοκρατικοί) από τη μεγάλη τους σύγχυση και επειδή είχαν φοβηθεί αυτά που συνέβαιναν στην πόλη και τη ναυτική επίθεση, άρχισαν να ετοιμάζουν αμέσως εξήντα πλοία και όσα πλοία επάνδρωναν κάθε φορά τα έστειλαν εναντίον των εχθρών, αν και οι Αθηναίοι τους συμβούλευαν να αφήσουν αυτούς (τους Αθηναίους) να εκπλεύσουν πρώτα και αργότερα να ακολουθήσουν εκείνοι (οι Κερκυραίοι) με όλα τα πλοία μαζί.

§ 2 Και όταν τα πλοία τους ήταν διασκορπισμένα κοντά στους εχθρούς, δύο κατέφυγαν αμέσως στις τάξεις του εχθρού, ενώ σε άλλα τα πληρώματα συγκρούονταν μεταξύ τους, και δεν υπήρχε καμιά τάξη σ' αυτά που γίνονταν.

§ 3 Οι Πελοποννήσιοι λοιπόν, όταν είδαν την αναταραχή, παρατάχθηκαν με είκοσι πλοία εναντίον των Κερκυραίων, ενώ με τα υπόλοιπα εναντίον των δώδεκα πλοίων των Αθηναίων, από τα οποία τα δύο ήταν η Σαλαμινία και η Πάραλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 78

§ 1 Και οι Κερκυραίοι, επειδή έκαναν επιθέσεις και άτακτα και με λίγα πλοία κάθε φορά, δεινοπαθούσαν από την πλευρά τους · οι Αθηναίοι, επειδή φοβούνταν το μεγάλο αριθμό (των εχθρικών πλοίων) και την περικύκλωση δεν έκαναν επίθεση στα παραταγμένα εναντίον τους πλοία ούτε στο σύνολό τους ούτε στο μέσο τους, αλλά αφού επιτέθηκαν στα πλάγια βυθίζουν ένα πλοίο. Και μετά απ' αυτά, αφού οι εχθροί σχημάτισαν κυκλική παράταξη, (οι Αθηναίοι) έπλεαν γύρω γύρω και προσπαθούσαν να φέρουν σύγχυση.

§ 2 Και επειδή το κατάλαβαν αυτοί που αντιμετώπιζαν τους Κερκυραίους και επειδή φοβήθηκαν μήπως γίνει αυτό ακριβώς που έγινε στη Ναύπακτο, σπεύδουν να βοηθήσουν, και αφού συγκεντρώθηκαν όλα μαζί τα πλοία έκαναν ταυτόχρονα την επίθεση εναντίον των Αθηναίων.

§ 3 Τότε άρχισαν πια κι εκείνοι να υποχωρούν κωπηλατώντας προς τα πίσω και συγχρόνως ήθελαν να προλάβουν να καταφύγουν τα πλοία των Κερκυραίων στο λιμάνι

όσο το δυνατόν γρηγορότερα, καθώς οι ίδιοι υποχωρούσαν αργά και οι εχθροί είχαν παραταχθεί εναντίον τους.

§ 4 Η ναυμαχία λοιπόν, αφού εξελίχθηκε κατ' αυτό τον τρόπο, τελείωσε με τη δύση του ηλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 79

§ 1 Και οι Κερκυραίοι, επειδή φοβήθηκαν μήπως οι εχθροί, αφού πλεύσουν εναντίον της πόλης τους ως νικητές ή πάρουν πίσω από το νησί τούς εκεί εκτοπισμένους ή δημιουργήσουν κάποια άλλη αναταραχή, τους μετέφεραν πίσω στο ναό της Ήρας και φρουρούσαν την πόλη.

§ 2 Αυτοί όμως δεν τόλμησαν να πλεύσουν εναντίον της πόλης, αν και ήταν νικητές στη ναυμαχία αλλά αναχώρησαν για την ηπειρωτική χώρα έχοντας δεκατρία πλοία των Κερκυραίων, απ' όπου ακριβώς ξεκίνησαν.

§ 3 Και την επόμενη ημέρα δεν έκαναν και πάλι επίθεση εναντίον της πόλης παρόλο που (οι Κερκυραίοι) βρίσκονταν σε μεγάλη σύγχυση και φόβο και, όπως λέγεται, μολονότι ο Βρασίδης παρακινούσε τον Αλκίδα, χωρίς να έχει όμως ίση ψήφο · αφού όμως αποβιβάστηκαν στη Λευκίμμη, το ακρωτήριο, λεηλατούσαν τους αγρούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 80

§ 1 Και στο μεταξύ οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι, επειδή τρομοκρατήθηκαν μήπως πλεύσουν εναντίον τους τα πλοία, έρχονταν σε διαπραγματεύσεις και με τους ικέτες και με τους άλλους για το πώς θα σωθεί η πόλη και έπεισαν μερικούς απ' αυτούς να μουν στα πλοία · παρόλ' αυτά πράγματι επάνδρωσαν τριάντα πλοία, γιατί περίμεναν την επίθεση.

§ 2 Οι Πελοποννήσιοι ωστόσο, αφού λεηλάτησαν τη χώρα μέχρι το μεσημέρι, αναχώρησαν με τα πλοία τους και κατά τη διάρκεια της νύχτας αναγγέλθηκε σ' αυτούς με πυρσούς ότι πλησίαζαν εξήντα πλοία των Αθηναίων από τη Λευκάδα · αυτά τα έστειλαν οι Αθηναίοι και τον Ευρυμέδοντα, το γιο του Θουκλέους, ως στρατηγό, όταν πληροφορήθηκαν την εσωτερική αναταραχή, και ότι τα πλοία με αρχηγό τον Αλκίδα επρόκειτο να πλεύσουν εναντίον της Κέρκυρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 81

§ 1 Οι Πελοποννήσιοι λοιπόν αμέσως κατά τη νύχτα αναχωρούσαν γρήγορα για την πατρίδα τους κοντά στη στεριά · και αφού μετέφεραν τα πλοία πάνω από τον ισθμό της Λευκάδας για να μη γίνουν αντιληπτοί κάνοντας το γύρο (της Λευκάδας), απομακρύνονται.

§ 2 Οι Κερκυραίοι όμως, όταν κατάλαβαν ότι τα αθηναϊκά πλοία πλησίαζαν και ότι τα πλοία των εχθρών είχαν φύγει, αφού έπιασαν οδήγησαν στην πόλη και τους Μεσσηνίους, που προηγουμένως ήταν έξω (από την πόλη), και αφού διέταξαν τα πλοία που επάνδρωσαν να πλεύσουν γύρω γύρω προς το Υλλαϊκό λιμάνι, καθώς τα πλοία περιφέρονταν, αν συνελάμβαναν κάποιον από τους εχθρούς, τον σκότωναν · και αποβιβάζοντας από τα πλοία, όσους έπεισαν να μουν, τους σκότωναν, και αφού ήρθαν στο Ηραίο έπεισαν περίπου πενήντα άνδρες από τους ικέτες να δεχτούν να δικαστούν και τους καταδίκασαν όλους σε θάνατο.

§ 3 Οι περισσότεροι όμως από τους ικέτες, όσοι δεν πείστηκαν, καθώς έβλεπαν αυτά που γίνονταν, αλληλοσκοτώνονταν εκεί μέσα στο ναό, και μερικοί απαγχονίζονταν από τα δέντρα, ενώ άλλοι τέλειωναν τη ζωή τους, όπως μπορούσε ο καθένας.

§ 4 Και για επτά ημέρες, όσες έμεινε αφότου ήρθε ο Ευρυμέδοντας με τα εξήντα πλοία, οι Κερκυραίοι σκότωναν όσους από τους συμπολίτες τους θεωρούσαν ότι ήταν

εχθροί τους, αποδίδοντας βέβαια την ευθύνη σ' αυτούς που προσπαθούσαν να καταλύσουν τη δημοκρατία, μερικοί μάλιστα σκοτώθηκαν και εξαιτίας προσωπικής έχθρας, και άλλοι (σκοτώθηκαν) από τους οφειλέτες τους για χρήματα που τους οφείλονταν.

§ 5 Και κάθε μορφή θανάτου παρουσιάστηκε, και απ' ότι συνηθίζεται να γίνεται σε παρόμοιες περιστάσεις, τίποτε δεν υπάρχει που να μην έγινε και ακόμα χειρότερα. Και μάλιστα ο πατέρας σκότωνε το παιδί του και απομακρύνονταν (οι ικέτες) με τη βία από τα ιερά και σκοτώνονταν κοντά σ' αυτά, μερικοί άλλοι εξάλλου, αφού κλείστηκαν ολόγυρα με τοίχο, πέθαναν μέσα στο ναό του Διονύσου.